

Iskani vsak četrtek in
vredno s poštno vred
v Mariboru s pošiljanjem
na doma celo leto 32 din.,
pol leta 16 din., četrta leta
1 din. Izven Jugoslavije
36 din. Naročnina se pošlje
na upravništvu „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Lini se dopošilja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Pobesna interurban št. 115.

Pozamezna številka stane 150 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Robo-
pisal se ne vračajo. Upre-
ništvo sprejema naročnike,
inzerate in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
primeren popust. Nežalostno
reklamacije so pošiljati
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

19. številka.

MARIBOR, dne 8. maja 1924.

58. letnik.

Bratje, mi stojimo trdno, kakor zidi grada!

Po izreku svetopisemskega trpina Joba je človeško življenje na zemlji vojskovanje. Ker je človek družabno bitje, ali kakor ga imenuje grški modrijan Aristotel, politično bitje, mora tudi ta panoga človeškega udejstvovanja in življenja biti vojskovanje. In v resnici, politika je osobito vojskovanje.

Kdor hoče zmagati, se mora znati vojskovati. K temu so potrebni smisel, volja, moč in orožje. Kdor nima ne smisla ne volje za vojevanje, ali pa, kdor bi oboje imel, pa nima moči ne orožja, tak se ne more vojevati uspešno in z upom na zmago.

Slovenska ljudska stranka vodi energičen boj za samopravo in avtonomijo Slovenije. Ona je edina stranka med Slovenci, ki ma za to borbo potrebne lastnosti in reči. Ima smisel za ta boj, ker dobro zna, da je avtonomija Slovenije bistven predpogoj za obstoj in napredek Slovencev ter da se slovenska avtonomija ne da doseči na drug način, kakor da se izvaja. Ima voljo za tak boj, ker je prešinjena z iskreno in požrtvovalno ljubeznijo do slovenske zemlje in slovenskega ljudstva. Ima dovolj duševnih, moralnih, pa tudi telesnih moči za ta boj. Ima nezlomljivo orožje na razpolago in to je: uma svilli meč in zaupanje slovenskega ljudstva.

Naša stranka vodi ta boj v Beogradu že štiri leta. Morala je seči po orožju, ko so bile vse obljube o avtonomiji Slovenije, dane od zastopnikov srbskega naroda slovenskim zastopnikom, prelomljene in vse pogodbe v tem oziru pogazene. Da so zastopniki naše stranke vedno zahtevali avtonomistično ureditev naše države kot edino za Slovence sprejemljivo, dokazuje ženevska pogodba iz meseca novembra 1918.

Početkom novembra 1918 so se v švicarskem mestu Zenevi sestali Nikola Pašič kot zastopnik srbskega naroda, dr. Korošec kot zastopnik Slovencev in dr. Trumbić kot zastopnik Hrvatov ter so se dogovorili o zedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno državo in o ureditvi te države. Sklenili so, da bo nova država imela samo 4 ministrstva, skupna vsem trem narodom: ministra predsednika, ministra zunanjih zadev, ministra vojske in finančnega ministra za te skupne stvari. Vsa druga ministrstva ostanje ločena med Srbe, Hrvate in Slovence, vsak izmed teh narodov ohrani svoja ministrstva, svojo vladu in torej tudi svoj deželni zbor. O tem so se zastopniki Srbov, Slovencev in Hrvatov zedinili, napravili pogodbo ter jo vsi podpisali.

Nikola Pašič pa te pogodbe ni hotel držati, ter je tudi ni držal. Ko je poslanec dr. Hohnjec meseca maja 1923 v parlamentu napadel Nikola Pašiča, očitajoč mu, da je pogazil sklenjeno pogodbo ter tako Slovence prevaril, je Nikola Pašič mirno odgovoril, da je ženevsko

pogodbo podpisal na zahtevo Francozov, da pa je nikdar ni mislil izvršiti.

Proti taki politiki, kako jo je v naši državi vodil Pašič s svojo velesrbsko kompanijo, nima mesta nič drugega nego odpor in boj. Mi ne moremo mirno gledati, kako se naša država vedno bolj razvija v velesrbsko državo. Mi tega ne moremo trpeti, ker smo Slovenci in ker smo v to državo vstopili z zahtevo, da se ne bomo pokorili velesrbski komandi, marveč da moramo biti lastni gospodarji na slovenski zemlji.

Demokratje poljubljajo velesrbsko palico, ki tepe naš narod, ker se ne čutijo več kot Slovenci, marveč zasledujejo svoje sebične cilje ter v nekem meglenu jugoslovanstvu iščejo sami sebe. Slovenski samostojneži so tudi soustvaritelji vidovdanske ustave in tako so soustvarili jarem ter ga položili na hrbet slovenskega naroda. Slovenski socialni demokratje tuhtajo o tem, kako bi izvedli nauk nemškega žida Marksa ter odpravili zasebno lastnino, nadomestujoč jo z nekakim komunizmom. Zato jim je vseeno, ali bo ta komunistična država slovenska ali srbska ali pa kakorkoli jugoslovenska, samo da jo imajo socialisti v svojih rokah.

Slovenska ljudska stranka je edina, ki je pred in ob ustanovitvi naše države zahtevala njeno avtonomistično ureditev, ki je našemu narodu usiljeno centralistično in velesrbsko ureditev odločno odklonila ter vodi ostro borbo za njeno spremenitev.

V nobeno drugo stranko na Slovenskem naš narod ne zaupa. Pri državnozborskih volitvah v marcu 1923 je slovensko ljudstvo sijajno pokazalo, da se hoče edino le pod zastavo Slovenske ljudske stranke boriti za svoje neoddatne slovenske pravice. Pod to zastavo tudi mora naš narod ostati, ako hoče priti do zmage svojih življenjskih zahtev.

Iz tega razloga naše ljudstvo dosledno odklanja vsako stranko, ki ne korenini v domači zemlji, marveč se jo hoče od drugod prinesiti ter vcepiti v slovensko zemljo. Naše ljudstvo je odklonilo srbsko radikalno stranko, naj si je mu dala še toliko in take obljube. Ono tudi odklanja hrvatsko Radičevu stranko. Zakaj?

Radič je organiziral hrvatsko ljudstvo v odločen odpor proti centralizmu in velesrbskemu nadvladstvu. V tem je on sobojevnik naše stranke. Način njegovega dosedanjega boja, namreč politika abstinence — ostanje doma, ni nikakor naša našega odobravanja, ker je samo jačila srbsko moč v naši državi, da se je razrastla v velesrbsko nadvlado. Ako bi vsi hrvatski poslanci že izpočetka in zmeraj bili v narodni skupščini v Beogradu, bi ne bilo v naši državi prišlo tako daleč. Mi te hrvatske politike nismo odobravalni, pa tudi nismo čez njo zabavljali ali se hudovali. Hrvatom smo prepuščali določitev hrvatske politike.

Ko je postalo jasno ko beli dan, da se s politiko abstinence in papirnatega streljanja iz Londona in Dunaja, kjer je prej bil, odnosno kjer je sedaj Radič, ne

da doseči sprememba režima v državi, so Radičevi poslanci uvideli, da je politika Slovenske ljudske stranke boljša in so prišli v Beograd. Kako so s svojim dosedanjim ostanjem doma podpirali Pašičevu velesrbsko politiko, se vidi iz tega, da je Pašič takoj po njihovem prihodu priredil krizo svoje vlade, ki jo je pomnožil s Pribičevićem, zaprl duri narodne skupščine, hoteč od kralja dobiti mandat za nove volitve, ki bi jih on sam vodil na bankanski način.

Proti velesrbskemu koruptnemu Pašičevemu režimu vodi federalistični blok — Slovenska ljudska stranka Radičevci in bosansko-hercegovski muslimani najostrejši boj. Ta boj ima le takrat upanje na zmago, ako se njegovi člani sporazumejo in složno borijo zoper Pašičev velesrbski centralizem. Ako pa bi ena stranka v bloku začela streljati proti drugi, bi druga drugo slabila, in tretji, ki bi se smejal in veselil, bi bil Pašič.

Iz tega razloga ne moremo odobravati Radičevega sklepa, sporočenega v njegovem »Slobodnem Domu«, da se je z Albinom Prepeluhom, urednikom slovenskega »Avtonomista« sporazumel. Ta sporazum je kajpada političnega značaja ter se nanaša na organizacijo Radičeve stranke, ki bi jo naj v Sloveniji izvedel gospod Albin Prepeluh. Mi gospoda Radiča v naprej zatrujemo, da bo z g. Prepeluhom imel še manj sreče, kakor z njegovimi predhodniki v Sloveniji. Prepeluh je bil socialni demokrat. Kaj je sedaj, ni znano, menda gospod Albin tega sam ne zna. Znano pa je to, da bi g. Albin Prepeluh za božjo voljo rad bil poslanec. Ker ni šlo pri slovenskih strankah, da bi dobil jamstvo in sigurnost poslaniškega mandata, se je obrnil na Radiča.

Slovinci odklanjamo vmešavanje Radiča v našo politiko. Kaj je za nas Slovence najboljšo, kaj naj torej hočemo in zahtevamo, to mi sami vemo najboljšo. Ni treba, da bi šli Radiča vprašati. In kako se naj za svoje zahteve borimo, to tudi sami vemo. To smo znali, ko je Radič še delal politiko abstinence, to tudi zdaj vemo, ko je Radič svoje poslance poslal v Beograd. Politika našega naroda mora biti slovenska, in zato mora tudi stranka, ki jo dela in vodi, biti slovenska. Jerobstvo odklanjamo, pa bilo i hrvatsko jerobstvo.

Tako je mišljenje slovenskega ljudstva. Nad našim ljudstvom plapolata zastava Slovenske ljudske stranke ter bo tudi v bodoče plapolala. Zvestoba za zvestobo! — Stranka dela nesebično za narod ter se z jekleno vztrajnostjo bori za njegove pravice. To naše ljudstvo ve in zato edino le tej svoji stranki zaupa. Geslo našega ljudstva napram stranki in njenim voditeljem je: »Bratje, mi stojimo trdno kakor zidi grada!«

Trdno kakor zid bo stalo naše ljudstvo pri občinskih volitvah, ki so v Sloveniji že razpisane. Nobenega popuščanja nikomur, nobenega vezanja z nikomer. — Trdno za Slovensko ljudsko stranko: to mora biti geslo pri sedanjih občinskih volitvah!

Trdno za Slovensko ljudsko stranko vselej in pov-

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

6

Ni ji branil. Bolje je bilo zanjo, da so si prenapeti živci poiskali olajšavo v solzah, pustil ji je, da se je izjokala.

Dolgo mu je slonela na prsih in jok ji je stresal telo, le polagoma se je pomirila.

On pa je med tem poiskal primernih besed, da jo potolaži in odvrne njene misli od brezupnega položaja.

Končno je dejala otožno:

»John, — kaj bova sedaj?«

»Le eno nama ostaja, Elza!« Mirno je govoril, kakor bi sedel doma na Angleškem v prijazni sobici. »Le eno — to je delo! Delo bo najina rešitev. Ne smeva se udajati brezupnim mislim! Obupavanje bi naju privedlo v blaznost!

Delati morava in čakati in zaupati v Boga. Bog naju ne bo zapustil. Pomoč bo prišla! In kmalu bo prišla! Prepričan sem o tem. Našim kolonijalnim uradom je znano, da potujeva s Fuwaldo. Zvedeli bodo, da ni dospela v napovedano pristanišče, popraševali bodo za nama, preiskali bodo vsa obrežja, — tudi če bi Črni Mihael ne naznanil, da naju je izkreal.«

»Da, ljubi John! Če bi bila sama —!« je iznova zahtela. »Pretrpela bi, — ampak —!«

»Vem, ljuba ženat!« ji je dejal nežno. »Misli sem tudi na to. Vzeti morava pač tudi to težavo nase, kakor bova morala še mnoge druge. Zaupati morava na Boga in se vdati v Njegovo voljo.

Pomagati pa si morava tudi sama in ne smeva držati rok križem. — Poglej«, je nadaljeval živahno, »ali nimava na razpolago sredstev dovolj, da si urediva življenje, da si ga celo olajšava in olepšava —! Živil imava za mesece dovolj, puške in streljivo imava tudi, gozd je poln divjačine, zemlja je bujno rodovitna —! Živela bova, preprosto sicer, toda gladovala ne bova! Bog mi je dal zdravo pamet in krepke ude, čudno bi bilo, če si ne bi znala s temi darovi pomagati —!«

»Ah, John, želela bi si, da sem moški in da bi si znala potolažiti z golim umovanjem! Toda ženska sem in ženske poslušajo bolj na srce ko pa na razum. Zame je bodočnost le strašna, temna, neizrekljivo nesrečna —! Pa tebi zaupam, John! In obljubljam ti, da bom pogumna —.«

Claytonova prva skrb je bila, kje bodeta prenočila. Poiskati je moral prostor, ki je bil dovolj varen pred divjimi, roparskimi živalmi.

Odprl je zaboj s puškami in streljivom in predvsem oborožil sebe in ženo, da bi bil za vsak slučaj pripravljen. Nato pa sta šla iskat primeren prostor za prvo noč v divji džungli.

Kakih 10 metrov od obrežja je ležal raven gladek prostor brez drevja. Tam sta sklenila da si š časom postavita hišico. Do tedaj pa da bo gotova, je najboljšo, sta razsodila, če prenočujeta na drevju in si naredita v vejah gnezdo v primerni višini, kamor bi ne mogla nobena roparica.

V ta namen si je izbral Clayton štiri drevesa, ki so stala v pravokotu kake tri metre vsaksebi. Njihove močne veje so segale druga v drugo in so že same po sebi nudile zadosti trdno in varno podlago.

Clayton pa je nasekal še vej po drugih drevesih in

jih v višini štirih metrov od tal križem naložil na to naravno podlago ter jih povezal z vrvmi, ki mu jih je tudi nekaj dal seboj Črni Mihael.

Na ta pod je naložil polno drobnega vejevja in ga prepletel s srbotom. Povrh je nastlal orjaškega lapuha, ki je v obilici rasel na obali in na vse to je razgrnil par jader.

Dva metra više je spletel iz vejevja streho, na njenih roboh je obesil jadra in lična zračna utica je bila gotova, prav ljubko, varno gnezdece sredi zelenja in vejevja.

Žimnice, odeje, posteljne rjuhe ter nekaj lažjih kovčgov je še spravil — s precejšnjimi težkočami — v višave in prvo prenočišče je bilo pripravljeno, da sprejme neprostovoljna samotarja.

Pozno popoldne je že bilo, ko je Clayton končal svoje delo. Kar mu je še ostalo dneva, ga je porabil, da je sestavil in povezal preprosto lestvo, ki bi naj olajšala Elzi dostop v zračno bivališče.

Ves dan ju je spremljal pri delu vrišč in krik neštetihičev in drugih živali, papige in kolibriji v sijajno se bleščočih barvah so ju obletavali in klepetave, žlobudrave majhne opice so skakale in plesale po bližnjem drevju in z največjim zanimanjem opazovale nova gosta in njuno čudovito gnezdenje.

Nihče ju ni motil, nobenega človeškega bitja nista videla, čeprav sta ves dan oba skrbno pazila na okolico in posebej na bližnji pragozd.

Le dvakrat sta mislila da utegne biti kdo v bližini, žival ali človek. Čreda opic se je kriče in zabavljajoč pripodila po drevju čez nizki grič, preplašene so se ozirale živali nazaj v gozd, kot bi hotele svoje nove sosede opozoriti, da se tam skriva velika nevarnost.

sod. Le tako je mogoče, da zberemo vse slovenske moči ter jih v slogi pojačene vržemo v boj za pravo slovenskega ljudstva in slovenske zemlje. Zmaguje le tisti, ki trdno stojijo. Kdor se umika in omahuje pred sovražnikom ali pa bega od postojanke do postojanke, iska joč si novih voditeljev, bo ostal brez zmage. Pod zastavo svoje stranke bomo zmagali, ako stojimo trdno, kakor zidi grada!

Usoda Male antante.

Češkoslovaška republika, kraljevina Rumunija in kraljevina SHS tvorijo posebno državno zvezo pod imenom Mala antanta. Ta državna zveza se je ustanovila, da varuje mirovne pogodbe in sicer: v prvi vrsti triansonsko mirovno pogodbo proti Madžarski, neuillsko mirovno pogodbo pa proti Bolgariji, kajti Velika antanta je vselela Madžarsko in Bolgarijo med premagane države, države Male antante pa med zmagovalce. Vse tri države Male antante so imele sprva skupno potrebo skleniti zvezo proti Madžarski. Glede Bolgarije so bila pa mnenja in potrebe različne. Tedaj je še živel bivši avstrijski cesar in kralj Karel Habsburški ter je imel najvnetejše pristaše med madžarsko gospodo in pri sami vladi v Budimpešti. Če bi z Ogrske izbruhnil habsburški monarhistični pokret, bi bile vse tri države, ki so v Mali antanti, enako ogrožene in bi morale zavzeti tudi enako stališče, če bi pa Bolgarija poskusila pršiti mirovne pogodbe, bi bila v prvi vrsti prizadeta Jugoslavija, potem precej manj Rumunija, Češka pa niti najmanj.

V tem se vidi, da so bile države Male antante samo napram Ogrski enotne, drugače pa ne in to še tembolj radi tega, ker je vsaka po svoje uravnavala svojo zunanjo politiko. Članice Male antante so določile najprej vsako leto, potem za vsakega pol leta po eno redno konferenco in še poleg tega sestanke po potrebi. Zadnja konferenca je bila lani v Beogradu, prihodnja pa bi morala biti letos junija v Pragi, a se je odložila na še nedoločen čas, baje samo radi tega, ker ima češki zunanji minister dr. Beneš potrebno in nujno pot v Ameriko.

Ze ob lanski konferenci Male antante se je od mnogih strani izražalo mnenje, da bo to najbrž zadnja konferenca in da se bo ta državna zveza razšla. Zakaj? Zato, ker je postala potreba te zveze vedno manjša, zunanja politika njenih držav pa od dneva do dneva različnejša. Karel Habsburški je bil že mrtev in monarhistična preobratna nevarnost iz Madžarske je postajala vedno manjša. Na drugi strani sta pa imeli predvsem Češka in Rumunija svoje posebne želje, naša država seveda tudi, a če bi se hotelo uvrstiti zvezo Male antante, potem bi se pač moralo to prej ali slej izvajati na tak način, da bi se dve članici vedno morali žrtvovati za koristi ene same. Ze lani se je namreč Rumunija silno bala Rusije radi prisvojenega Besarabije in Rumunija bi seveda hotela samo tako zvezo, da bi ji ostali dve državi brez koristi in potrebe stali ob strani v slučaju spopada z Rusijo. Nadalje je bil tudi v Grčiji vedno bolj ogrožen prestol, ki ga je zasedala z rumunsko vladno hišo tesno sorodna vladarska družina. Rumunija bi seveda radi tega hotela imeti zvezo in zaveznike, ki bi nastopili v varstvo njenih vladarsko-rodinskih interesov. Take zveze so seveda nemogoče, enkrat že radi prevelike previdnosti Čehov, drugič pa v splošnem radi tega, ker se nobena vlada ne upa prav prevzeti obljube, da bo svoje narode za tuje koristi vodila v vojno.

Ko je legel mrak na obal, je napolnil Clayton pri potoku velik vrč z vodo, zlezal po lestvi in jo potegnil za seboj.

Toplo je bilo in odgrnila sta platneno zaveso. Precej varna sta se počutila v svojih zračnih višavah. Sedla sta, da si počijeta in se pogovorita, preden ležeta spat.

Tedaj pograbi Elza moža za roko. Vsa prestrašena je napenjala oči v mračne sence gozda.

»John«, je šepnila, »poglej —! Kdo je tam?« —? Človek —?«

Clayton se je obrnil in zagledal na robu gozda nejasne obrise orjaške postave. Za trenutek je stala, kot bi poslušala, nato pa se je počasi obrnila in izgubila v temni džungli.

»Kaj je to, John?«

»Ne vem, Elza«, je dejal resno. »Tema je že in predalet je da bi razločno videl. Mogoče da je samo senca, ki jo dela mesečna svetloba.«

»Ne ne, Clayton! — Ni bil človek, odurna, človeku podobna pošast je bila! O — bojim se! Strah me je!«

Objel je ženo in ji šepetal pomirjajoče in tolažilne besede. Mehko, sočutno srce je imel in huje ko vsa nesreča, ki ga je zadela, ga je bolelo, da trpi njegova žena. Pogumen je bil in ničesar se ni bal, le tega ni mogel videti, da bi kdo trpel.

Zagrnil je platnene stene in trdno privezal jadra k vejam. Le malo dprtno je pustil, ki je gledala na morje.

Tema je bila v ozki celici, molila sta in legla spat, da za hip pozabita na svojo nesrečo. Clayton je spal s puško v naročju in dvoje samokresov si je položil trdo poleg sebe.

Nista še zatislila oči, ko je strahovito rjojenje pre-

Ta ali ona vlada bi to sicer obljubila, a se vendar kolikor toliko zaveda, da to ne bi bilo izvedljivo.

Na zadnji konferenci Male antante se je radi vsega tega enotno nastopilo samo glede posojila, ki ga je Madžarska prosila od zavezniških držav, drugače so se pa morali maloantantni zavezniki že zaradi lepšega izjaviti, da prepuščajo vsaki državi v zunanji politiki »svobodne roke«. To se je izjavilo še posebej z ozirom na priznanje sovjetske Rusije, molčalo se je pa o tem, kako naj postopajo ostale članice Male antante, ako ena izmed njih sklene posebno zvezo s kako drugo državo. Tedaj je bila namreč Češka že sklenila svojo posebno zvezo z Francijo in na beograjski konferenci se je popolnoma opustilo sklepati in določati, kaj naj storita sedaj Rumunija in Jugoslavija.

V teh mesecih od beograjske konference sem se je v političnem položaju Evrope marsikaj spremenilo in članice Male antante gredo vedno bolj narazen. Kakor smo že zadnjič obravnavali, se še posebno zaostrojuje odnošaji med Rumunijo in našo državo. Rumunija se je v največji meri posluževala na beograjski konferenci odobrene »svobodne roke« v zunanji politiki. Na eni strani si išče zavezniške proti Rusiji, na drugi strani pa tudi proti nam nastopa tako, kakor ne bi smel nastopati niti dobri sosed, kaj še le zaveznik. Znane so rumunske nasilnosti ob izpraznitvi našega ozemlja v Banatu. Poleg tega je še pa nekaj, kar posebno razburja Srbe ter je to razburjenje razvneto že tako daleč, da danes do malega vsi beograjski listi zelo ostro pišejo o Rumuniji. Rumunska vlada, ki krati Slovanom na svojem ozemlju vse pravice in svobodščine ter glede njih ne pripozna nobene določbe o zaščiti narodnih manjšin, ki je naše državljanke do golega izropala, se neprestano obrača do beograjske vlade, ter zahteva za svoje narodnostne manjšine v Jugoslaviji celo to, kar ni v nobeni mednarodni pogodbi in v nobenem mednarodnem določilu. Ni ji dovolj, da zahteva za Rumune v Banatu cerkvenoskolsko avtonomijo, ona smatra za svoje tudi plemo v Makedoniji živečih Kucovlahov in ko poznamo občutljivost beograjske vlade glede Makedonije, si lahko predstavljamo odpor srbske javnosti proti rumunskim zahtevam.

Zadnji čas so začeli pisati beograjski listi, da stopa Rumunija radi makedonskih Kucovlahov proti nam v zvezo z Bolgarijo. Če je to res, potem hoče Rumunija sama to kršiti, kar bi morala varovati kot članica Male antante. Mogoče, kakor večkrat, tudi v tem slučaju gledajo v Beogradu prečno, pa bilo kakor bilo, ob slabih odnošajih, ki so nastali med nami in Rumunijo, se moramo vendar vprašati, kaj bo usoda državne zveze, katere eden član išče zavezništvo proti drugemu ali pa drugi njemu očita, da hoče teptati nekaj, kar je temelj in povod, da je taka zveza držav sploh nastala.

Nekaj o novem lovskem zakonu

Menda malokateri kmetovalec ve, da se pripravlja nova lovska postava za celo državo, še manj pa kakšna bode ista. Prav malo sem še o tem čital, namreč, da bi se od strani kmetovalcev uvedla kakšna primerna akcija, da bi bila nova lovska postava taka, da bode kmetijstvu v korist. Prav pridno pa delujejo o tem razna lovska društva in zahtevajo za celo državo enotno lovsko postavo, katere osnutek je pa za kmetovalca še bolj krivičen, kakor je bil prejšnji v Avstriji. V ministru za šume in rudnike se pripravljata načrt lovskega zakona po načelu državnega regala. Ta načrt je bil dosedaj uveden v krajih Srbije. Po tem

trgalo nočno tihoto. Bliže in bliže je prihajalo in kmalu sta čula zver trdo pod seboj.

Celo uro je krvi željna roparica vohala in pihala naokoli in se vzpenjala po deblih, končno se je vendar splazila v stran. Clayton jo je dobro videl v svilli mesečini, velika lepa žival je bila, ni še videl tako velikega panterja. Mikalo ga je, da bi mu poslal kroglo med rebra, pa štediti je moral s streljivom za nevarnejše trenutke.

Dolga, brezkončno dolga je bila njuna prva noč na samotni obali.

Cudni, neznani, strahotni glasovi so prihajali iz pragozda. Miriade živalskega življenja, ki jih skriva džungla, se zbudile šele po noči. Tedaj gredo na lov, po dnevi je prevročje. Stoinkokrat ju je zbudil iz nemirnega spanja krik in vrišč, lajanje in rjojenje in velika bitja so vohala in se plazila pod njunim skrivališčem —.

III.

Smrt, ki je rodila življenje —.

Slabo sta si počila tisto noč, pa v kljub temu sta radostno pozdravila prve žarke dneva. Po dnevi sta bila varna.

Za zajutrak sta si vzela prekajenega mesa in prepečenca iz Fuwaldinih zalog in si skuhalo kavo.

In na to se je Clayton lotil dela.

Nemirna noč mu je prinesla spoznanje, da si morata čimprej postaviti močno, dobro utrjeno kočjo. Prej ne bodeta mirno spala, da ju bodo varovale štiri trdne stene pred strahotami džungle.

Seveda je bil to težek posel. Sam je bil za delo in

načrtu sme loviti vsak, kdor si kupi državno lovsko karto. Gotovo bi ta način bil za nas tudi bolj ugoden. Toda proti temu odločno nastopajo lovci, organizirani v raznih društvi. Ti zahtevajo, da se nova lovska postava izvede na vsak način na stališču zakupnega sistema. Pri tem pa stavijo zahteve, katere so ugodne le za lovce in za ohranitev in gojitev divjačine, so pa v škodo kmetijstvu. Proti regalnemu sistemu so že vložila proteste sledeča društva: Hrvatsko društvo za gojenje lova in ribarstva, Slovensko lovsko društvo v Ljubljani in Jugoslovansko šumarsko združenje. Je to čisto umevno, ker v teh društvih pač ni kmeta, ampak so večinoma bogati tovarnarji, industrijalci in uradniki. Ti ljudje bi pač radi imeli lovski zakon, da bi bil njim po godu, ne menijo se pa za koristi kmeta. Opozarjam tem potom vse kmetijske korporacije, da takoj zavzamejo o tem svoje stališče in potom svojih zastopnikov in poslancev zahtevajo takšen lovski zakon, ki ne bode ščitil samo divjačine in korist raznih sportnikov, ampak bo v korist kmetijstvu. Naše poslance tem potom prosim, da se o tem informirajo ter v časopisju ljudstvu dajo navodila. Ze do sedaj je vlada na ljubo lovcem ukrenila marsikaj, kar je lovu v korist, ljudstvu pa v škodo, n. pr. se je raztegnila doba varstva za zajca, silno so se povišale takse na lovske karte itd. Torej le pozor, da ne bode prepozno! Želim, da bi se kdo kaj oglašil glede tega tolikanj važnega vprašanja.

BIRMA V PREKMURJU.

Pretekli petek je s salonskim vozom, katerega mu je železniško ministru dalo na razpolago, odpotoval iz Maribora v Prekmurje na prvo službeno potovanje naš škof, dr. Andrej Karlin. V soboto dne 3. in v nedeljo, dne 4. t. m. je delil zakrament sv. birme v mestni župni cerkvi v Dolnji Lendavi. Prekmurje je svojega novega škofa, pod kojega kompetenco spada šele par mesecev, nad vse pričakovano sijajno sprejelo. Ze iz Čakovca je cerkvenega kneza in škofa spremljala polnoštevilna vojaška godba in zvonovi medžijanstenikom, so svečano naznanjali njegov prihod. Ljudstvo in duhovščina, ki sicer spada pod zagrebško škofijo, sta ga iskreno pozdravljala.

Sprejem v Dolnji Lendavi je bil izredno lep in veličasten. V salonu škofovskega vagona se je pri dohodu vlaka javil priljubljeni okrajni glavar g. Lipovšek, ki je vladiko z izbranimi besedami pozdravil. Na obrazu g. škofa se je videla ginjenost. Z glavarjem so se prišli pokloniti še drugi dostojanstveniki. Pred slavolokom na kolodvoru je v daljšem govoru pozdravil g. škofa domačin-jurist Janko Horvat v imenu prekmurskih in še na Ogrskem ostalih Slovencev. Povorka, na čelu koje je jezdila dolga vrsta jezdcev v madžarskih in prekmurskih narodnih nošah in bila spremljana od vojaške godbe, je šla potem med zvonjenjem in pokanjem topičev v mesto skozi velik slavolok, na katerem je bil napis: »Pozdravljen prvi jugoslovanski vladika na prekmurskih tleh.« Po mestu je delalo vojaštvo spalir. Na cerkvenem trgu je pred slavolokom, nad katerim je blestel nadpis: »Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem«, pozdravil vladiko občinski gerent s sosvetom, vsi sodniki, cel časniški zbor in drugi uradi. Za tem je govoril zastopnik kolonistov na Benici — primorskih beguncev — in nekaj učenk. Pevski zbor je zapel par lepih pesmi, nakar se je podal g. škof s spremstvom pred cerkev, kjer ga je pričakoval mestni župnik, dekan in kanonik g. Florjan Strausz z duhovščino. Po blagoslovu je vladika odšel z župnišče in popoldan napravil kratek izlet v Čentibo.

pripravnega orodja tudi ni imel. Dva meseca je stavil kočjo.

Podrl je celo vrsto srednje močnih dreves, razžagal debela na enako dolge kose, jih na enem koncu obsekal in jih z mnogim trudom in znojem v štirikotu zabil v zemljo trdo drugo ob drugem. Vmesne prostore je obbil z vejami.

Tako je naredil štiri močne, trdne stene, ki jih nobena žival, pa tudi noben človek ni mogel podreti. Luknje in šparnje je še zamašil z mahom in zamazal z glino, ki jo je v obilici našel ob potoku.

Majhno okno je napravil tako, da je zabil sredi stene, ki je gledala na morje, tri krajše hlode. V steni proti severu je pustil prostor za vhod.

Streho je naredil iz tanjših debel, ki jih je nekoliko viseče naložil vrhu sten. Obložil je streho še z vejami, z dolgo travo, z listjem in mahom. Na vse to je naložil debelo plast gline.

V okno je napravil križ iz debelih vej, ki jih je od znotraj nabil na stene. Okno je ležalo precej visoko od tal in je bilo ozko, križi so bili močni in trdni. Tod vsaj ni mogel noben sovražnik v kočjo.

Nove težave so mu delale duri.

Mizar ni bil Clayton lord Greystoke in desk tudi ni imel. — Pa pomagal si je.

Raztrgal je zaboje, ki jih je prinesel seboj na potovanje, naredil iz tankih debel okvir, ga obbil z deskami na debelo in deske še ojačil s počeznimi bruni.

Oba sta se smejala, ko sta gledala težko, okorno ploščo na tleh pred seboj. Teh duri nobeden lev ni mogel vlomiti.

(Dalje prihodnjic.)